

BALOGH TAMÁS

Radvánszky Gyula és a fej nélküli nő

A két alak már öt perce állt az ablakban, amikor az egyik megszólalt:

- Látod?
- Igen.
- És mit szölsz hozzá?
- Öreg. És nincs feje.
- Mindenki volt fiatal...

És az apa elkezdett egy történetet mesélni a fiának. Abban az ablakban, abban a szobában, abban a lakásban, amely most már az övé volt: szép emlékeitől nem tudván és nem akarván megszabadulni, most megvette azt.

Gyula öt évvel ezelőtt állt itt utoljára. Akkor, negyvennégy évesen végre megtette azt, amire nagyon régen csak titokban, aztán harminc évig még ezt a titkot is felejtve, a tudatalattijában vágyott: átment az egykori albérletével szemközti házba.

Hajdani szállására ekkor volt főbérletjének örököse hívta: talált egy régi spirálfüzetet, s úgy gondolja, egykori albérletjükké, Gyuláé volt. Odaadta neki, kávéval kínálta, majd sürgős elintéznivalójára hivatkozva autóba vágódott s elhajtott. Előtte azonban felajánlotta Gyulának, ha akar, maradjon, tudja ő is, milyen jólesik az emlékezés kamaszkorunk legszebb éveire. Így hát Gyula ott maradt.

1963. november 22-én érkezett először a lakásba. Öt kirúgják a kollégiumból, John Fitzgerald Kennedyt pedig – az időeltolódás miatt pár órával később – lelövik Dallasban. A két esemény azonban nincs azonnal észrevehető kapcsolatban egymással.

Az amerikai elnököt azért lőtték le, amiért, Gyulát viszont azért távolították el a középiskola kollégiumából, mert megmentette egy ember életét. Itt van tehát az összefüggés a két eset között: a kozmikus rend nem billenhet, s ha Radvánszky Gyula Budapesten megmenti barátjának életét, akkor valakinek valahol meg is kell halnia.

Történt, hogy 1963. novemberének közepén Gyula egyik kollégiumi szobatársa – akivel már az első napon összebarátkozott – úgy döntött, öngyilkos lesz. A tizennégy éves srácnak akkora volt a szerelmi bánata, annyira fűtötte a düh és a kétségbeesés, hogy elhatározta: a Duna habjaival fogja lehűteni azokat. Sötétedés után el is indult a híd felé; csak egy rövid, lényegretörő levelet hagyott Gyula ágyán.

Amikor ő megtalálta, azonnal utánarohant barátjának. Ballonkabátja, mint Batmané lebegett utána. A híd lábához érve látta, még idejében érkezett: az öngyilkosjelölt már visszafelé jött.

„Na mi van?” – kérdezte Gyula.

„Nem mertem és kész.”

„Anyádat.”

Ezzel akár vége is lehetett volna az ügynek: a nőkben csalódott kiskamasz túlélte az esetet, indultak vissza a kollégiumba. Csakhogy ekkor már egészen sötét volt, s egy arra körö-

zõ járőrnek feltűnt a két alak: az egyikén ráadásul hosszú ballonkabát, mint az ellenséges kémeken. Odament. Láta, hogy csak iskolások, megkérdezte, mi járatban vannak. Ők azt felelték, beteg lett egyikük nagymamája, őt látogatták. Rendben, mondta a rendőr, és viccből megmotozta őket. Gyula kabátja alól egy rézcső került elő, ami ugye önmagában nem baj, elvégre elképzelhető, hogy valaki rézcsővel a hóna alatt szeret sétálni a városban, beteg nagyikat látogatni. Csakhogy a csőnek nyele volt. Olyanra esztorgálva, hogy jól belesimuljon a kézbe, ha szükség lenne rá. Hiába magyarázta Gyula, hogy tényleg csak önvédelemből van nála, használni még sohasem merte, inkább eltúrta azt az egy-két taslit, amit a nagyobbak adtak neki, és hogy ígéri, ezután sem fogja használni. Természetesen nem, mondta a rendőr, és elvette a nyeles csövet, az esetet pedig jelentette a kollégium igazgatójának. Gyulát egy hét múlva kirúgták, mehetett – tizennégy évesen – albérletet keresni.

Így került oda, ahová harminc év után megérkezett a spirálfüzetért. Pár napig „normálisan” folyt az élet, délután megjött az iskolából, megcsinálta a leckét, tanult, aztán vacsorázott, olvasott, rádiót hallgatott, fürdött, fogat mosott, majd olvasott még egy ideig az ágyban, végül elaludt.

Azt, amikor megváltozott az élete, észre sem vette. Olyan hétköznapi oka volt. Szobájában a nagy ablak, ahonnan a tanuláshoz és az olvasáshoz kapta a fényt, az udvarra nyílt. Az utcára csak egy kisebb, de magasabban levő. Bűdöset érzett, felállt a székre, hogy kinyissa azt az ablakot.

Ekkor látta meg először a nőt. Illetve nem az egészet.

Mert nemcsak hogy kicsi és magasan levő ablakon nézett ki, de ráadásul föntről lefelé. Emeleti szobájának ablakából a keskeny utca túloldalán álló földszintes ház ablakán nézett be. Egy női testet látott, szoknyában és szűk blúzban. A nőnek nagy mellei voltak és nagy feneke; az előbbi előny, utóbbi pedig nem hátrány. Nem volt sem magas, sem alacsony, sem kövér, sem sovány. Átlagosnak is nevezhető lett volna, ha lett volna feje. De nem volt.

Azazhoggy biztosan volt, csak a szintkülönbség miatt, az ablak felső szélétől nem látzott. Gyula akárhogy helyezkedett is, akármennyire behajlított a térdét, hogy a szeme egy szintbe kerüljön az ő ablakának alsó szélével, a nő arca és haja titok maradt számára. Nem volt mit tenni, egy fej nélküli asszonyt nézett tovább.

Aztán álmában megjelent egy nagy mellű nő, aki két fedetlen kebléhez vonja az ő arcát, úgy ringatja. Úgy érezte, ez jó neki. Aztán az asszony megfogta az ő farkát, és addig simogatta, amíg az teljesen meg nem meredevett. Ez is jó volt. Ekkor, ölelése közben mit sem engedve, magával vonta a fiút a hálószobába, hanyatt feküdt az ágyon, és finoman magába csúsztatta Gyulát, majd ringatni kezdte magán. Ez is jó volt. És egyszer csak megtörtént. Ez volt a legjobb.

Teltek a napok egymás után. Délután tanulás, este pedig egy kis nézelődés.

Napközben lehet, hogy százszor is elment a nő mellett a városban, anélkül, hogy tudott volna róla. Hiszen arcát nem ismerte, mellei és feneke méretéből következtetni pedig - bár nem lehetetlen - megbízhatatlan vállalkozás. És ha van is jelölt, mit ér vele: odamenjen hozzá, hogy néni, tessék mondani, önnek vannak olyan szép mellei? Munkába menni vagy onnan hazajönni még sohasem látta, mint ahogy a kapu előtt beszélgetni, az ablakon kihajolni sem. Volt egy nője, akit minden este látott, nappal viszont egyszer sem. Mintha akkor

nem is létezett volna.

Látta a nőt meztelenül is. Nem egyszer.

De csak az elsőre emlékszik: állt a félig tárt ablakban és várt. Már percek óta nem történt semmi. Talán unta már, talán elszibbadt a nyaka – valamiért oldalra fordult, s egy ideig saját ablakának üvegét nézte. És akkor meglátta benne a nőt... ruha nélkül.

Csodálatos teste volt. Két melle úgy gömbölyödött, mint két sárgadinnye, dereka már kissé vastagabb volt, mint amikor „megismerte”, ami viszont ez alatt volt, azzal most találkozott először: a két sima comb között tenyérszerű szőrpamacs, mozgó és kíváncsi usanka vagy belebújós kesztyű.

Aztán Gyula rájött, hogy tükörképet bámul. Hirtelen odafordult az igazi látványt remélve, de az akkor már nem volt sehol. A villanyt ezután lekapcsolták, ő pedig lemászott, egyenesen az ágyába.

Ezen az éjszakán alig aludt: gondolatainak kettőssége nem hagyta, gyötörte végig. A gyönyörűséges, titkos látvány, melyben része volt, állandó merevedésben tartotta nemzőszervét, tudatát azonban egy kérdés osztotta meg: látta-e egyáltalán, amit látott? Nem csak a fantáziája szülte-e – mintegy megkönnyülve rajta – a rég és hön áhított látványt? De látta. Igaz, hogy csak a saját ablakának üvegén, de az üveg tükörként működött, a tükör pedig nem mutat nem létező dolgokat. De az ő tükre egy ablak volt, ami mutatja a mögötte levő valóságot is, nemcsak amit tükröz. Két valóság van benne egyszerre, s ez a kettő helyenként és időnként összeolvad, összekeveredik, attól függően, hogy az ember hová fókuszál, melyik szemével néz, hunyorít-e vagy sem...

Amikor végre – valamikor hajnaltájt – el tudott aludni, arra gondolt, hogy mégiscsak látta, és az okra az okozat a legjobb bizonyíték: merev hímtagja még mindig ott ágaskodott két combja közt. Ismét a nőre gondolt, két mellére, vállaira, hasára, hónaljára, combjaira és azok közére, arra a csodálatos usankára. Képsor jelent meg benne: ott van a nőnél, a nő a konyhaasztalon fekszik, ő pedig tejszínhabbal kené be a testét. Jut mindenhová. Mivel pedig igen szereti a tejszínhabot, le is nyalogatja szépen. Nem habzsol, lassú nyelvmozdulatokkal szerzi be az édességet mindenhol. A hónaljából lefetyeli, szőrszál is marad a nyelvén, csiklandozza, a két mellről egyre kisebb sugarú körökben nyalja le, a köldökből kiszippantja. Egy apró kis zug sem marad ki. Az usankában még édesebb a hab, ott tovább időzik. Egészen reggelig, amikor az ébresztőóra agresszív csörgése űzi ki onnan. Lepedőjén jókora, nedves, ragadós sárga folt. Első magömlésének nyoma.

Szerencsére hallott már róla, hogy mi az. Különben miközben megkérte volna a házínét, hogy legyen szíves, mosná már ki a lepedőjét, mert valami sárga trutyi került rá, szóval eközben kérdezte volna meg, mi az, és akkor a házínéni biztosan nagyon szívesen és kedvesen magyarázta volna el neki, hogy bizony, öntudatlanul is megvolt az első szeretkezése, saját agyával vagy kezével, azt ő nem tudhatja. A házínéni biztosan szeretne ilyesmiről beszélni. Ezért aztán úgy döntött, hogy majd maga intézi el a foltot: mielőtt még elindult az iskolába, beáztatta a lepedőt, aztán amikor visszaért, addig dörgölte, amíg a folt el nem tűnt. Majdnem, mint Ágnes asszony. Csak ő abbahagyta, mikor kész lett.

Aznap este ért haza, és azonnal meglátta a falon a fényes betűt. Egy homályos körvonallú, nagy „G” betű volt az. Nem értette, hogy került oda. Azt sem, mi az. És hogy ezeket ki-

derítse, azonnal felmászott az ablakhoz. Kedvese félmeztelenül állt a szobában, és a haját igazgatta. Mintha csak neki kelletné magát. Gyula azonnal megragadta egyre keményebben ágaskodó farkát, és húzogatni kezdte. Amikor pedig ismét bekövetkezett az az érzés, amit tegnap ugyan csak álmában tapasztalt, de tudta, hogy nagyon jó, akkor jött rá, hogy nem árt mihamarabb letörölnie a falat. Mert hát spriccelt ő megint nagyon, és olyan jó volt, mert megint az usankában járt, és közben a kedves haját simogatta.

Amikor végzett a takarítással, fogta a füzetét, és – maga sem tudja, miért – fölírta a jobb alsó sarokba a nagy „G” betűt.

Másnap nagy „Y” betű. Harmadnap egy „E” betű, aztán egy „R”. És így tovább. Egy ideig. Aztán nem. El is felejtkezett róluk teljesen, mintha a világ legtermészetesebb dolga volna, hogy az ember albréleti szobájának falára a szemközti ház ablakából kisugárzó fény betűket rajzoljon. S bár magát a jelenséget, annak mikéntjét sohasem értette meg, de az üzenetet már igen: akkor, amikor újra kezében tartotta a barna fedelű spirálfüzetét.

Később nem tűnt fel neki, hogy a betűk eltűntek a jobb alsó sarkokból. Már nem emlékezett rájuk, így nem is hiányolta őket. Mintha soha nem is lettek volna. Betűk? Mik azok? Érettségi után kiköltözött a lakásból. Ezután harminc évig nem látta a nőt.

Felvették egyetemre. 68-ban, családi okokra hivatkozva halasztást kért, és kiutazott Párizsba. Ott ismerkedett meg jövődöbeli feleségével, egy szöke hippilánnyal.

A kapcsolat viharos volt, gyors és rövid: megismerkedésük után kilenc hónappal megszületett Olivér, a legifjabb Radvánszky. Együtt repültek és zuhantak egy ideig a drogtól, aztán hazaköltöztek Magyarországra, s Olivér egyszerre tanulta apa- és anyanyelvét. És bár anyja két év múlva meghalt, Gyula továbbra is elmondott neki mindent franciául is. Aztán jöttek ismét a szorgos napok, hetek, évek, jött a tanítás, a munka, Olivér felnőtt, egyetemista lett, ivott rendesen és udvarolt egyfolytában. Aztán 1993 lett, amikor Gyula visszatért egykori albréletébe.

Negyvennégy évesen ismét ott állt egyedül az ablakban, és nézte a szemközti házat. Mintha mi sem történt volna, ugyanaz a hangulat, ugyanaz a testhelyzet; csak éppen most nem kell pipiskednie. Nem látott semmit. Lemászott, bele-beleolvasott a füzetbe. Aztán az elejére lapozott, és gyorsan átpörgette az egészet. Mint kiskorában a saját készítésű képregényeket. A lapok jobb alsó sarkában sorra megjelentek a betűk: a „G”, az „Y”, az „E” és így tovább. De olyan gyorsan pörgetett, hogy elolvasni nem tudta. Előlről kezdte hát, csak lassabban. És a szöveg megjelent előtte: GYERE ÁT.

A kapu előtt nem várakozott azon tanakodva, mit tegyen, visszaforduljon-e. A kilincset is azonnal lenyomta, belépett. A kaput becsukta maga mögött. Nem kiabált, haladt előre egyenesen. Egy idős férfi pakolgatott valamit a garázsban. Nem gondolkodott azon, ki lehet, tudta, hogy a férj az. Nem köszönt neki, hiszen nem ismerte. Bement a lakásba. Egy ősz hajú nő éppen a konyhában mosogatott. Volt feje. Öreg volt az is. Gyula azonban egy szó nélkül odament hozzá, átölelte derekát, aztán kezei felcsúsztak a nő melleire, melyek – csoda nincs, a nő jól tartotta magát, mintha őt várta volna – még csak kissé ereszkedtek meg, percekig simogatta őket, aztán beosont a ruha alá, meggyőződött róla, a két mellbimbó kemény, mint az éretlen pöszméte, aztán lekúszott a melegítőalsóba, ott is vizsgálódott, aztán közösen lehúzták a ruháikat, és ott álltak a konyhában egymással szemben, anyaszült

meztelenül. A férfi hagyta, hogy a nő vezesse be őt, és ismét ott járt az usankában, és jobb volt, mint álmában, mert ez az usanka valós volt és élt, mozgott, lélegzett és húzta, húzta őt egyre beljebb, és ő hagyta magát. Később az usankát felp próbálta hátulról is.

Mikor végeztek, csak annyit kérdezett:

– Milyen színű haja volt?

– Szőke.

Megköszönte az információt, felöltözött, és távozott a lakásból.

Most, öt évvel később pedig ott áll ugyanabban az ablakban, de immáron nem egyedül, hanem fiával, Olivérrel, és éppen most ér a mesélés végére. „Hát így történt”, fejezi be mondanóját, és távoztak a szobából.